

Undervisningsbeskrivelse

Termin	maj-juni, 2026
Institution	573401
Uddannelse	
Fag og niveau	05783 B Int. økonomi B
Lærer(e)	Paul Rye Kledal
Hold	hhx2c25-1

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb i faget

Forløb 1	Verdenshandlens udvikling. Dens historie og fordeling på geografiske regioner Kap. 20
Forløb 2	Globalisering af verdensøkonomien Kap. 21
Forløb 3	Danmarks Handel Kap. 18
Forløb 4	Handelsteorier Kap 22
Forløb 5	Frihandel, dens organisationsformer og økonomisk integration
Forløb 6	Den Europæiske Union

Forløb 7	De tre konkurrenceevner
Forløb 8	EUs Konkurrenceevne
Forløb 9	Pengepolitik Kap 12
Forløb 10	Eksamensprojekt
Forløb 11	Synopsis

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Forløb 1	Verdenshandlens udvikling. Dens historie og fordeling på geografiske regioner Kap. 20
Forløbets indhold og fokus	<p>Introduktion til Immanuel Wallerstein og Samir Amin's teorem (lære) 'Verdenssystem teori' af verdenshandlens politiske og økonomiske organisering og afhængigheder mellem de Rige Kernelande, de fattigere Ulande i Periferien og de Ny-industrialiserede lande/Vækstlande i Semiperiferien. Den vestlig dominerende Handelskapitalistiske periode fra 1400 - 1800 tallet gennemgås med oprettelse af Bystater (Venedig, Genova) og deres kontakter til mellemmand langs Silkeruterne og Konstantinopel (Istanbul). Oprettelsen af handelsstationer langs Afrika og i Sydøstasien og efterfølgende Trekantshandlen med 11 mio. slaver fra Afrika, som arbejdskraft til sukker og bomuldsproduktion i Latinamerika, Carriben og de amerikanske sydstaten med videresalg i Europa perspektiveres. Med industrialiseringen i Europa etableres et kolonisystem med de europæiske kolonimagter og deres kolonier i Syd, og hvor afhængigheden mellem periferi som råvareleverandør og kernelande som industriproducent opstår. Verdens handel fordelt på regioner gennemgås, hvor det dokumenteres at 3/4 af verdens handel foregår mellem de rige Kernelande og den sidste 1/4 står periferien for. En forståelse for periferilandenenes afhængighed og fastlåsning som råvareleverandør i verdensøkonomien gennemgås med råvarernes prisfølsomhed. Landbrugsprodukter er særligt følsomme for klima og skadedyr og dermed i udbuddet af varer, mens priser på mineraler overvejende er afhængig af de rige kernelandes efterspørgsel. Der arbejdes med kurvernes ryk i et udbud og efterspørgselsdiagram.</p>
Faglige mål	
Kernestof	
Anvendt materiale.	
Arbejdsformer	

Forløb 2	Globalisering af verdensøkonomien Kap. 21
Forløbets indhold og fokus	<p>Ved globalisering forstås den proces i verdensøkonomien, hvor en øget bevægelighed af varer, tjenesteydelser, kapital og arbejdskraft medfører en stigning i den økonomiske integration. Den første store bølge tager for alvor fart i 1860'erne med industrialisering og medfølgende kolonisering af lande i Syd af de europæiske kolonimagter og deres behov for råvarer. Den anden globaliseringsbølge tager fart efter 2. Verdenskrig, hvor koloni systemet langsomt opløses og erstattes af USA ledet verdensorden ideologisk i kamp med de kommunistiske lande ledet af daværende Sovjetunionen (Rusland). Efter kommunismens fald i Østeuropa og Rusland i 1991 tager en 3 globaliseringsbølge fart som i dag viser tegn på en begyndende afmatning evt. sammentrækning og 'regionalisering af verdensøkonomien. Til alle 3 bølger følger et bestemt system og drivkræfter med bestemte markører indenfor teknologi, politisk dominans, økonomisk model, kapital bevægelse og migration. De globale forsyningskæder ændrer også karakter med globaliseringen og kan grupperes efter om de er forbrugerdrevne, handelsdrevne eller produktionsdrevne, og som handler om hvor magten ligger i forsyningskæden. Med etableringen af de første Transnationale selskaber som f.eks. Østasiatisk kompagni er andre store TNS kommet til, og har ofte oligopol status på vigtige områder som detailhandel, olie og gas, biler, mobil og mikrochips. Med TNS følger også investeringer i deres virksomheder rundt på kloden, hvor opgørelser i FDI (Foreign Direct Investments) kan fortælle rigtig meget om hvor der investeres og lande og regioners status i den globale økonomi. Globaliseringen har vindere og tabere, og 'Elefantkurven' udarbejdet af den serbiske økonom Branco Milanovic viser hvordan nogle lande i semi-periferien (BRIKS) har fået trukket millioner ud af fattigdom og ind i en middelklasse, mens store dele af arbejderklassen blandt de rige kernelande (USA især) har mistet jobs og stagnation i deres realløn.</p>
Faglige mål	
Kernestof	
Anvendt materiale.	
Arbejdsformer	

Forløb 3	Danmarks Handel Kap. 18
Forløbets indhold og fokus	<p>Danmark er dybt integreret i den internationale handel. Fra 1966, hvor 28% af vores varer og tjenester blev eksporteret udgør det over 70% i dag. Vores varehandel med EU udgør 47%. Tjenesteydelser udgør 43% af vores samlet eksport, hvoraf søtransporten alene udgør 55%. Vores handel med vore nabolande som Sverige, Norge og Tyskland udgør ca. 1/3 af eksporten. Danmark har nogle særlige styrkepositioner og industriklynger indenfor Fødevarer, Medico og Biotek, Byggeri og bolig samt Energi og miljø. Tilsvarende udgør vores andel af 'up-market' produkter lidt over 50%, hvilket gør styrker Danmarks konkurrenceevne og gør os mindre konjunkturfølsom under forskellige former for lavkonjunkturer.</p>
Faglige mål	
Kernestof	
Anvendt materiale.	
Arbejdsformer	

Forløb 4	Handelsteorier Kap 22
Forløbets indhold og fokus	Liberale handelsteoretikere og deres teorem (lære) omkring arbejdsdeling, specialisering og frihandlens fordele. Adam Scmidt: Absolutte fordele; David Ricardo: Relative fordele; Friedrich List: Nødvendigt med opdragelsestold og beskyttelse af 'Baby industrier' i en kortere periode før fri konkurrence og fri handel; samt Elin Hecksescher & Bertil Ohlin med deres faktorudrustningsteori er alle blandt de ældre handelsteoretikere, som er rigtig gode til at forklare handel mellem lande med stor forskellighed (uland/iland). Staffan Lindner: med begrebet 'Miljøafstand' og Paul Krugman med fokus på stordriftsfordele i intra-industry-trade og monopolitisk konkurrence, som sikrer at stordriften ikke udvikler sig til monopoldannelser, er begge moderne handelsteoretikere, der er gode til at forklare samhandel mellem lande der ligner hinanden (iland/iland, som har 3/4 af verdens handel)
Faglige mål	
Kernestof	
Anvendt materiale.	
Arbejdsformer	

Forløb 5	Frihandel, dens organisationsformer og økonomisk integration
Forløbets indhold og fokus	Frihandel foregår afgrænset mellem enkelte lande og en region som EU med forskellige former for toldmure og tekniske handelshindringer. Markedsintegrationen varierer og kan tiltage i økonomisk integration fra et Frihandelsområde, en Toldunion, et Fællesmarked, Politisk- og Monetær union til en mulig fremtidig Politisk union. Samarbejdets fordele afvejes i forhold til afgivelse af national suverænitet. Protektionisme og de forskellige former for told og tekniske handelshindringer gennemgås: Styktold, finanstold, antidumpingstold, udligningstold. Tekniske krav til miljø, sundhed, sikkerhed, emballage og tests. Told som handelsvåben gennemgås nærmere i forhold til USA og Trump administrationens brug af dette overfor resten af verden, hvem der betaler og hvad det betyder for den amerikanske økonomi over tid.
Faglige mål	
Kernestof	
Anvendt materiale.	
Arbejdsformer	

Forløb 6	Den Europæiske Union
Forløbets indhold og fokus	<p>Vi ser først på den historiske udvikling af det europæiske samarbejde efter 2. verdenskrig frem til i dag. Først omkring dannelsen af et fælles marked med oprettelsen af Stål- og Kulunionen i 1952 og aftaler omkring produktion og marked af disse produkter. Først og fremmest fordi de var ressource grundlaget dengang for en industriel udvikling, og derfor også en af årsagerne til krig og besættelse af områderne i Ruhr distriktet i Sydtyskland og Lorraine i Nordfrankrig. Vi gennemgår de vigtige europæiske institutioner som følger ifm. udbygningen og integrationen af det fælles europiske marked som Europa kommissionen, Europa parlamentet og Europa domstolen.</p> <p>Herefter gennemgås 'Det Indre Marked' og arbejdet med harmonisering af tekniske standarder og sikring af fri bevægelighed af kapital, arbejde, varer og tjenesteydelser. Vi ser på EU's fælles landbrugspolitik (CAP) som optager ca. 30% af EUs budget, og erhvervets stigende konflikter med EUs politiske mål for et bæredygtigt miljø. Efterfølgende ser vi på EUs budget, hvad består EUs udgifter af, hvor får EU sine indtægter fra. Vi afslutter temaet med at arbejde med LØ eks. opg. fra 14.08.25 med opg 1 og 2a</p>
Faglige mål	
Kernestof	
Anvendt materiale.	
Arbejdsformer	

Forløb 7	De tre konkurrenceevner
Forløbets indhold og fokus	De tre konkurrenceevner: hhv. pris- strukturelle- og institutionelle gennemgås. Indenfor priskonkurrenceevnen indgår tre elementer: lønomkostninger, produktivitet og valutakursen. Særligt produktivitetsbegrebet er vigtigt at forstå i forhold til lønomkostninger. Netop det at Danmark kan konkurrere på trods af sine høje lønomkostninger skyldes at arbejdskraften har en meget høj produktivitet. Den er igen tæt forbundet med en høj uddannelse og en velfungerende stat der sikrer en velfungerende infrastruktur forbundet til andre hubs med nem adgang til de globale markeder.
Faglige mål	
Kernestof	
Anvendt materiale.	
Arbejdsformer	

Forløb 8	EUs Konkurrenceevne
Forløbets indhold og fokus	<p>Introduktion til Mario Draghis rapport fra efteråret 2025 om EUs faldende produktivitet og vækst overfor USA og Kina. Vi ser på de nøgleområder rapporten anbefaler EU skal handle på. Det gælder især: Lukke innovationskløften (tech/AI), samlet plan for grøn omstilling og konkurrence, øget sikkerhed og reduceret afhængighed af tredjelande, en ny offensiv politik til mobilisering af finansiering og investeringer som skal nå et niveau på op til 5% af EUs BNP. Til sammenligning er EUs fælles budget i dag på lidt over 1%. Vi gennemgår EUs budget, hvor 70% alene går til landbrug og sociale fonde. Tilsvarende ser vi på medlemslandenes budgetrestriktioner, hvor især de store økonomiske lokomotiver i EU samarbejdet - Tyskland og Frankrig - har store økonomiske underskud på de offentlige finanser. Mao, hvor og hvordan skal EU sikre den kapitalindsprøjtning som Mario Draghi efterspørger og mener nødvendig, hvis det skal lykkes EU at lukke innovationskløften overfor USA og Kina.</p>
Faglige mål	
Kernestof	
Anvendt materiale.	
Arbejdsformer	

Forløb 9	Pengepolitik Kap 12
Forløbets indhold og fokus	
Faglige mål	
Kernestof	
Anvendt materiale.	
Arbejdsformer	

Forløb 10	Eksamensprojekt
Forløbets indhold og fokus	<p>Samfundsøkonomien i et samfund er grundlaget for det, som landet både har opnået, men også hvad det vil opnå i fremtiden. Delsektorerne i samfundet er hinandens forudsætninger, samtidig med at de er i høj grad afhængige af hinanden. Derfor er økonomi et centralt begreb i et samfund.</p> <p>Danmark har som land de seneste år været både i rivende udvikling, mens der samtidigt er sket helt usædvanlige og nærmest helt absurde hændelser vedrørende økonomien. Det kan være svært at finde tilsvarende perioder, hvor der er sket den samme mængde hændelser samfundsøkonomisk.</p> <p>Hændelserne har et naturligt globalt udgangspunkt og Danmarks økonomi er i høj grad også afhængig af internationale forhold, som EU, USA og handel med andre lande.</p> <p>Alt i alt så er Danmarks samfundsøkonomi afhængig af en lang række faktorer og den nuværende økonomiske situation er spændende ud fra et teoretisk perspektiv.</p> <p>Der er to overordnede emner for årets eksamensprojekt:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) "BALANCEUDFORDRINGER I DANSK ØKONOMI". 2) "USA OG DEN NYE VERDENSORDEN" <p>For pkt. 1 kunne emnerne f.eks. fokusere på:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Betalingsbalanceoverskud og konkurrenceevne - Finanspolitik i en højkonjunktur – stram eller lempelig? - Medicinalindustriens dominans og 'Dual-økonomien' - Højkonjunktur og flaskehalse på arbejdsmarkedet <p>For pkt. 2 kunne fokus være på:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grønland og USA's nye interessesfære - USA, Kina og den økonomiske 'de-risking'/afkobling - Straftold og regionalisering af de globale forsyningskæder - Dollarens rolle i den nye verdensorden ('De-dollarisering')
Faglige mål	
Kernestof	
Anvendt materiale.	

Arbejdsformer	
----------------------	--

Forløb 11	Synopsis
Forløbets indhold og fokus	Gennemgang af krav til synopsis både mundtlig præsentation samt skriftlige rammer
Faglige mål	
Kernestof	
Anvendt materiale.	
Arbejdsformer	